

45 ΧΡΟΝΙΑ - 45 YEARS

Σκηνοθεσία: Andrew Haigh

Σενάριο : David Constantine (short story),
Andrew Haigh (adaptation)

Ηθοποιοί: Charlotte Rampling, Geraldine James,
Tom Courtenay, Dolly Wells,
David Sibley, Sam Alexander.

Φωτογραφία: Lol Crawley

Μοντάζ: Jonathan Alberts

Χώρα: Ηνωμένο Βασίλειο (Έγχρωμο)

Διάρκεια: 95'

Πρώτη προβολή: Ώρα 6.00 μ.μ.

Δεύτερη προβολή: Ώρα 8.15 μ.μ.

Τρίτη προβολή: Ώρα 10.30 μ.μ.

Διακρίσεις:

- Berlin International Film Festival 2015, Καλύτεροι Ηθοποιοί: Charlotte Rampling, Tom Courtenay.
- Dinard British Film Festival 2015, Βραβείο Coup de Coeur στον Andrew Haigh.
- Edinburgh International Film Festival 2015:
- * Βραβείο Ερμηνείας στην Charlotte Rampling
- * Βραβείο Michael Powell στον Andrew Haigh.
- Valladolid International Film Festival 2015, Καλύτερη Ηθοποιός η Charlotte Rampling.

Ο Τζεφ και η Κέιτ ετοιμάζονται να γιορτάσουν 45 χρόνια γάμου, όταν ένα γράμμα τους φέρνει νέα από μια ξεχασμένη υπόθεση και βάζει σε δοκιμασία την ήρεμη, τακτοποιημένη σχέση τους.

Γλυκόπικρο, ειλικρινές και συγκινητικό δράμα χαρακτήρων το οποίο ανατέμνει βαθιά όλα όσα, φανερά ή ανολόγητα, στηρίζουν τη μακροχρόνια συντροφική συμβί-

ωση. Εξαιρετική η χημεία του Τομ Κόρντνι, εμβληματικής φιγούρας του free cinema («Μπίλι ο Ψεύτης», «Η Μοναξιά του Δρομέα Μακρινών Αποστάσεων»), και της Σαρλότ Ράμπλινγκ στον κορυφαίο ίσως ρόλο της καριέρας της, οι οποίοι τιμήθηκαν με διπλό βραβείο ερμηνείας στο Φεστιβάλ Βερολίνου.

Είτε αποτυπώνει ένα «Weekend» ή «45 Χρόνια» στις ζωές των ανθρώπων, ο Αντριου Χέι φτιάχνει ταινίες που θα κουβαλάμε στις καρδιές μας για πάντα. Δεν μένουν στεγνό βλέμμα στην Berlinale, ενώ σύσσωμο κοινό και κριτικοί χειροκρότησαν το θυρλικό πρωταγωνιστικό ζευγάρι των Σάρλοτ Ράμπλινγκ και Τομ Κόρντνι.

Η αινιγματική φύση της οικειότητας, το παρελθόν ως ένα επίμονο φάντασμα και η υποψία ότι η δεδομένη καθημερινότητα και οι προσωπικοί κώδικες που έχουν εγκαθιδρύσει μεταξύ τους δυο άνθρωποι δεν αποτελούν εγγύηση για τη μακρόβια και αδιαπραγμάτευτα ευτυχή συμβίωσή τους γίνονται το βασικό υλικό πάνω στο οποίο ο σκηνοθέτης του υπέροχου «Weekend» χτίζει ένα ακόμη χαμηλόφωνο, βαθιά ανθρώπινο δράμα. Δικαιωματικά βραβεία ερμηνείας για τους υπέροχους πρωταγωνιστές, Σάρλοτ Ράμπλινγκ και Τομ Κόρντνι, στο πρόσφατο Φεστιβάλ Βερολίνου.

Ο Τζεφ και η Κέιτ Μέρσερ, ένα ζευγάρι 75χρονων που ζει σε μικρή κωμόπολη του Νόρφολκ, έχουν πάρει το Σάββατο. Θα γιορτάσουν με όλους τους φίλους τους την 45η επέτειο των γάμων τους – παράξενη επιλογή, αλλά είχαν χάσει τα ολοστρογγύλα 40 τους όταν αυτά συνέπεσαν με την εγχείρηση ανοιχτής καρδιάς του Τζεφ. Θα γιορτάσουν με τους φίλους τους γιατί δεν έχουν άλλη οικογένεια. Καμία φωτογραφία στο ψυγείο, τους τοίχους, τα ράφια του ζεστού τους σπιτιού δεν

υποδηλώνει παιδιά ή εγγόνια. Επέλεξαν να μείνουν οι δυο τους. Ένα αγαπημένο, ήσυχο ζευγάρι με τα διαβάσματα, τα πειράγματα, τις μουσικές και το λυκόσκυλό τους. Μόνο που λίγες μέρες πριν την επέτειο, ο Τζεφ λαμβάνει ένα γράμμα που τον πληροφορεί ότι λιώνοντας (λόγω της κλιματικής αλλαγής) οι μόνιμοι παγετοί στις Ελβετικές Άλπεις αποκάλυψαν το πτώμα της Κάτιας, της πρώτης του γερμανίδας αρραβωνιαστικιάς, η οποία είχε σκοτωθεί σ' ένα τραγικό ορειβατικό ατύχημα το 1962 όταν ήταν 25 χρονών. Θα μπορούσε να πάει να την αναγνωρίσει; Ο Τζεφ ταράζεται από την αποκάλυψη, όχι όμως όσο η Κέιτ που παρακολουθεί μουδιασμένη την ταραχή του. Ξαφνικά τα 45 χρόνια δίπλα στον άντρα που θεωρούσε άντρα της, δικό της, αρχίζουν να φαίνονται ως πλάνη. Ένα τρικ του χρόνου, της ζωής, του έρωτά της – παραπέτασμα καπνού στα μάτια της που λέει και το αγαπημένο της τραγούδι των Platters, αυτό που διάλεξε να χορέψουν στην επέτειό τους. Ξαφνικά, το βλέμμα της καθαρίζει (ή θολώνει βουρκωμένο) και συνειδητοποιεί ότι 45 χρόνια μπορεί να μην αναλογούν σε τίποτα, παρά ένα αντικατάστατο της πρώτης του αγάπης, που αν και δεν πραγματοποιήθηκε, είναι η μόνη που διατηρήθηκε αναλλοίωτη στον πάγο.

Ο Αντριου Χέι, ο σεναριογράφος και σκηνοθέτης του χαμηλότονου, τρυφερού, υπέροχου «Weekend» (και δημιουργός του «Looking» του HBO), βασίζεται σ' ένα διήγημα του Ντέιβιντ Κόνσταντιν («In Another Country») και επιστρέφει με μία ταινία που τον απομακρύνει από την οποιαδήποτε οικειότητα του gay drama, τον τοποθετεί απέναντι σ' ένα ζευγάρι άλλης δυναμικής και ηλικίας και τον υποβάλει να αποδείξει ότι μπορεί να καταφέρει το ίδιο σινεμά γήινης, διακριτικής, ουσιαστικής παρατήρησης, να συλλάβει ανθρωπιά, πόνο, χαρά, ανασφάλεια στις μικρολεπτομέρειες. Να μην πει τίποτα και να τα πει όλα. Να μας κλονίσει όσο και την Κέιτ και τον Τζεφ ώστε επί 93 λεπτά, και πολλά ακόμα περισσότερα όταν έχει τελειώσει η ταινία, να σκεφτόμαστε για το χρόνο, **για τα όνειρα, για το πώς οι άνθρωποι, οι δικοί μας άνθρωποι, ποτέ δεν είναι κανενός.**

Ο Χέι γράφει υπέροχα – είναι μεστός, απλός, γνωρίζει πολύ καλά πώς να πετάξει τα περιπτώ και τα φλύαρα από το σενάριό του. Οι ιστορίες του εισβάλλουν σε τετριμμένες καθημερινότητες, δε χρειάζονται κόλπα, μανιέρες, ευρήματα για να σου κρατήσουν το ενδιαφέρον. Το μεγάλο του ταλέντο όμως είναι η κάμερά του. Πώς στέκεται με αυτοπεποίθηση πάνω στην ευθυγενή φιγούρα της Σαρλότ Ράμπλινγκ όταν εκείνη βάζει απλώς και πίνει ένα ποτήρι νερό στην αγροτική τους κουζίνα. Πώς ξαπλώνει, με «μπεργκιμανική» ένταση, μαζί με το ζευγάρι στο κρεβάτι, σε αυτές τις μικρές κουβέντες πριν τον ύπνο, τα τίποτα μιας σχέσης που καθορίζουν το δέσιμο ή το κενό ανάμεσα σε δυο ανθρώπους. Πώς χορεύει και στροβιλίζεται μαζί τους, ανάμεσά τους, στο μικρό τους σαλόνι, με ένα αγαπημένο τραγούδι των νιάτων τους («Stagger Lee» του Lloyd Price), για να μας θυμίσει ότι τα τίποτα μιας σχέσης είναι και τα πιο δυσεύρετα, τα πιο ανεξήγητα ουσιαστικά της. Όλη η ταινία είναι μία κινηματογραφική **σπουδή στο χρόνο.** Από το πόσο γρήγορα περνάει, μέχρι πόσο ανελέητα διαβρώνει – το κορμί, το δέρμα, την ευπαθή σε εγχειρήσεις καρδιά σου, το πνεύμα, την μνήμη, το συναίσθημα, την αντίληψή σου για τον άγνωστο με τον οποίο καταλήγεις να μοιράζεσαι το ίδιο μαξιλάρι, χαρές, λύπες, μία κούπα τσάι, χρυσές επείλους. Τον μόνο που αφήνει ατόφιο και βαθιά ριζωμένο μέσα σου είναι το φόβο της μοναξιάς. Την αρχέγονη ανασφάλεια ότι έζησες τελικά τη ζωή σου μόνος. Ότι έκανες λάθη και τα φαντάσματα του παρελθόντος πάντα θα σε στοιχειώνουν, θα στο θυμίζουν, θα δηλητηριάζουν κάθε πανηγυρισμό επετειακής επιβίωσης με το τοξικό του χέι.

Για αυτό και το ζευγάρι που επέλεξε ο Χέι για πρωταγωνιστές του έχει διττή σημασία. Σάρλοτ Ράμπλινγκ – Τομ Κόρντνι: δεν μπορούν παρά να στέκονται στη συλλογική μας συνείδηση ως ζωντανό μύθοι, σύμβολα, θρόλοι των αιώνων νιάτων των 60ς. Από την άλλη, εδώ ο χρόνος στέκεται συνοδοιπόρος:

είναι και οι δύο συγκλονιστικοί ηθοποιοί και οι δυο δρομείς μεγάλων αποστάσεων. Ο Κόρντνι σωματοποιεί τόσο γενναϊόδωρα, εύστοχα κι αριστοτεχνικά την ταραχή του αρσενικού που δεν μπορεί να καταλάβει το βουβό θυμό της γυναίκας του. Αυτή την αμηχανία του άντρα να εκφραστεί, την γεροπαράξενη τσαντίλα, αλλά και την ακόμα παλλόμενη παιδικότητα του στη χαρά, το μεθύσι, το χορό, την ακατέργαστη συγκίνηση. Η Σάρλοτ Ράμπλινγκ όμως είναι αυτή που κλέβει την παράσταση, ίσως στον καλύτερο ρόλο της ζωής της (αν η ταινία αποκτίσει buzz και κοινό, θα τη δούμε στα Όσκαρ του 2016). Μία τεράστια ερμηνεία, συρραμμένη προσεχτικά μέσα από εκατοντάδες λεπτομέρειες και σημεία. Παύσεις, βλέμματα, μία διακριτική εκφραστικότητα που δεν «παίζει». Απλά, πονάει και απελπίζεται.

Η τελευταία της σκηνή, ο τρόπος που ο Χέι μας εγκαταλείπει, ρίχνοντας μαύρο σε ό,τι είχε να πει, αποδεικνύουν ότι το ταλέντο του δεν έχει να κάνει σε τίποτα με το χρόνο. Είτε πρόκειται για τη σύντομη συνάντηση ενός νεανικού σαββατοκύριακου, ή μία εβδομάδα στα 45 χρόνια δυο ανθρώπων στη δύση της ζωής τους, οι ταινίες του είναι φτιαγμένες από τόσο απόφρα πολύτιμα υλικά που με χαρά κι ευγνωμοσύνη κουβαλάς στην καρδιά σου για πάντα.

ΠΟΛΥ ΛΥΚΟΥΡΓΟΥ

Βασισμένα σε ένα διήγημα του Ντέιβιντ Κόνσταντιν ονόματι «Σε μια άλλη χώρα» («In another country»), τα «45 χρόνια» («45 years», Αγγλία, 2015) του Αντριου Χέιγκ είναι ένα δράμα δομημένο και θεατρικώς βάσεων σε ό,τι αφορά τις εξαιρετικές ερμηνείες των δύο κεντρικών ηθοποιών, της Σαρλότ Ράμπλινγκ και του Τομ Κόρντνι. Η ταινία αναφέρεται σε ένα ηλικιωμένο αλλά καλοστεκούμενο ζευγάρι στο Νόρφολκ της Αγγλίας, το οποίο ετοιμάζεται να γιορτάσει την 45η επέτειό του. Διαφορετικοί χαρακτήρες μεν - εκείνος ήσυχος, λιγάκι στον κόσμο του, εκείνη δραστήρια και με τον τρόπο της κάπως πιεστική - αλλά «δεμένοι» μεταξύ τους, ο Τζεφ και η Κέιτ Μέρσερ δείχνουν οι ιδανικοί σύζυγοι. Και όμως, ένα μυστικό του Τζεφ από το μακρινό παρελθόν έρχεται να ταράξει τη σχέση τους κατά τη διάρκεια της εβδομάδας πριν από την ημέρα της επέτειού, που είναι και ο κανονικός χρόνος της ταινίας.

Τα μυστικά και τα ψέματα στη ζωή των Μέρσερ, που εν μέρει εξηγούν τον λόγο για τον οποίο δεν απέκτησαν ποτέ παιδιά, βάζουν σκιάς στην ως σήμερα σχέση τους αλλά τίποτε στην ταινία δεν παρουσιάζεται με υπερβολικούς συναισθηματισμούς. Αντιθέτως, οι λέξεις οικονομία και αξιοπρέπεια ανήκουν στα χαρακτηριστικά των δύο ηρώων αλλά και της ίδιας της ταινίας. Φυσικά τίποτε απ' όλα αυτά δεν θα είχε σημασία αν δεν υπήρχαν οι δύο ηθοποιοί για να δώσουν σάρκα και οστά στους ήρωές τους. Η Σαρλότ Ράμπλινγκ, που δεν έπαψε ποτέ να εμφανίζεται στον κινηματογράφο, δεν χρειάζεται ιδιαίτερες συστάσεις. Το ταλαιπωρημένο κορίτσι της ταινίας «Ο θυρωρός της νύχτας» που στα τέλη της δεκαετίας του 1970 την έκανε διάσημη έχει πια μεγαλώσει, αλλά η υποκριτική της είναι ισόεξα με τη λυγρή κι κορμιοστασιά της. Εκείνος όμως που ίσως να χρειάζεται κάποιες παραπάνω συστάσεις είναι ο Τομ Κόρντνι, ένας θαυμαστικός ηθοποιός που παρότι δύο φορές υποψήφιος για Όσκαρ (β' ρόλου για τον ρόλο του νεαρού, παθιασμένου μπολεβέκου στην ταινία «Δρ Ζιβάγκο» το 1965 και α' ρόλου για εκείνον του ήρωα του τίτλου στον «Αμπιγέρ» το 1983), δεν υπήρξε ποτέ σταρ. Ίσως αυτή να είναι η πραγματικά μεγάλη στιγμή του. Πολύ θα θέλαμε να τον δούμε ξανά υποψήφιο στα Όσκαρ και αυτή τη φορά να πάρει το βραβείο όπως το πήρε στο τελευταίο Φεστιβάλ Βερολίνου για την ίδια αυτή ταινία.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΖΟΥΜΠΟΥΛΑΚΗΣ

ANDREW HAIGH - ΦΙΛΜΟΓΡΑΦΙΑ

HBO's Looking Special 2016, Looking 2014-2015, 45 χρόνια 2015, Weekend 2011, Greek Pete 2009, Five Miles Out 2009, Cahuenga Blvd 2005, Markings 2005, Oil 2003.